

РЕШЕНИЕ

№ 119

София, 03.07.2019 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, Второ наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и втори май две хиляди и деветнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ :ТАТЯНА КЪНЧЕВА

ЧЛЕНОВЕ :ТЕОДОРА СТАМБОЛОВА

БИСЕР ТРОЯНОВ

при участието на секретаря КРИСТИНА ПАВЛОВА и на прокурора КАЛИН СОФИЯНСКИ изслуша докладваното от съдия Кънчева касационно дело № 76 по описа за 2019 година и за да се произнесе взе предвид следното:

Касационното производство е второ по ред. Образувано е по жалби на подсъдимия Б. Й. Б. и защитникът му, адв. М. срещу решение № 257/25.06.2018 г. по внохд № 180 от 2018 г. на Софийския апелативен съд. Развити са оплаквания по трите касационни основания и се отправят алтернативни искания: за оправдаване на подсъдимия и отхвърляне на гражданския иск, за връщане на делото за ново разглеждане, за преквалификация на деянието по чл. 124 ал.1, пр.3 от НК, за намаляване размера на наказанието и приложение на института на условното осъждане.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура и повереникът на гражданската ищца и частен обвинител В. А. намират жалбите за неоснователни и молят решението да бъде оставено в сила.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакуваното решение, установи следното:

С присъда № 219/ 16.09.2016 г. по нохд № 2509/14 г. Софийският градски съд признал подсъдимия Б. Б. за виновен в това, че на 06.08.2013 г. причинил по непредпазливост смъртта на П. А. А. вследствие на умишлена тежка телесна повреда, поради което и на основание чл. 124 ал.1 пр.1 от НК го осъдил на четири години лишаване от свобода. Осъдил го да заплати на гражданската ищца В. А. обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 100 хиляди лева и отхвърлил иска в останалата му част до 300 хил.лв.

С решение № 313/ 04.07.2017 г. по внохд № 275/17 г. Софийският апелативен съд изменил присъдата, като намалил наказанието на три години лишаване от свобода, чието изтърпяване отложил по реда на чл. 66 от НК за срок от пет години. С решение № 6 от 06.02.2018 г. по к.д. № 1185/17 г. ВКС, III н.о. приел наличие на касационното основание по чл. 348 ал.1 т.3 от НПК, отменил решението и върнал делото за ново разглеждане.

С атакуваното решение Софийският апелативен съд изменил частично присъдата, като признал подсъдимия за виновен за нанесен удар в областта на дясната скула на пострадалия и го оправдал за причиняване на тежка телесна повреда чрез нанасяне на директен удар в очната ябълка и орбита. Потвърдил присъдата в останалата ѝ част.

По оплакването за допуснати съществени процесуални нарушения.

В двете жалби са развити възражения, касаещи начина на формиране на вътрешното убеждение на съда. Твърди се, че приетата фактическа обстановка не съответства на събрания доказателствен материал, а авторството на деянието не е доказано по несъмнен начин. Оспорва се решението на съда да даде вяра на показанията на св. Д., които били вътрешно противоречиви и неподкрепени от веществените доказателства- видеозаписите от охранителните камери и да не кредитира с доверие показанията на свидетелите К. и К.. Изложени са и съображения за незаконен първоинстанционен състав поради предубеденост на неговия председател, съдията З..

Върховният касационен съд намира оплакванията на неоснователни. Довода за незаконен състав на първата инстанция е поставен и при предходното касационно производство, обсъден е от касационния състав и е отхвърлен като неоснователен с подробни съображения. В депозираната пред този съд жалба защитата обосновава оплакването си с други съображения-неспазване на процесуалния ред за задаване на въпроси, непротоколиране на възпроизведеното съдържание на записите от видеокамерите, уважаване на доказателственото искане на прокурора за назначаване на повторна съдебно-медицинска експертиза и определяне на вещите лица в същото съдебно заседание. Настоящият касационен състав също счита, че няма основания за извод за предубеденост на председателя на първоинстанционния съд. Изцяло споделя доводите на въззивната инстанция за липса на съществено нарушение на процесуалните правила при проведените разпити на свидетелите пред първостепенния съд. Зададените от съда уточняващи въпроси към свидетеля Д. по време на свободния му разказ не опорочават действието по събиране на доказателства, не ограничават правата на подсъдимия и защитника му, на които е дадена възможност пълноценно да разпитат свидетеля, нито могат да се оценяват като израз на предубеденост. Не може да бъде споделен и доводът, че изпълнявайки задълженията си за всестранно и пълно изясняване на правнозначимите факти и назначавайки повторна експертиза по искане на представителя на обвинението съдът демонстрира необективност и предубеденост. Фактът, че вещите лица са определени поименно в същото съдебно заседание, не се оценява като индикация за предварителна договорка с прокурора, както твърди защитата. Проявената от съда експедитивност е насочена единствено към провеждане на съдебното следствие в разумен срок и следва да бъде адмирирана. Що се отнася до непротоколиране на възпроизведеното съдържание на веществените доказателства, пропускът е отстранен при проведеното въззивно съдебно следствие.

Не се констатира и нарушение при формиране на вътрешното убеждение на съда относно авторството на деянието. Софийският апелативен съд е направил необходимото за разкриване на обективната истина, като е подложил събраните по делото доказателства на внимателна и пълна проверка. Анализирал е в пълнота показанията на свидетеля Д., като не е констатирал съществени противоречия в изявленията му при проведените

разпити. След като ги е съпоставил с показанията на св. Т., с кадрите от видеозаписите на охранителните камери и със заключението на съдебно-медицинската експертиза съдът е изложил убедителни съображения защо приема за безспорно, че именно жалбоподателят Б. последен е нанесъл удар на пострадалия А., от който той загубил равновесие, паднал назад и ударил главата си в металния капак на шахтата. Изводът относно авторството на деянието не е изграден върху превратна оценка на доказателствата, подценяване или надценяване на едни от тях за сметка на други. Несъгласието на защитата с решението на съда да не кредитира с доверие показанията на свидетелите К. и К. и обясненията на подсъдимия не може да обоснове извод за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, тъй като са изложени убедителни аргументи защо се оценяват с доверие едни доказателствени средства и се отхвърлят другите. Решението съдържа подробен отговор на всички възражения на защитата, включително на касаещите достоверността на показанията на свидетеля Д., като съдът е изложил ясни и убедителни съображения за тяхната неоснователност и така е изпълнил изискването на чл. 339 ал.2 от НПК. Фактическите изводи за механизма на извършване на престъплението и неговия автор са изведени при спазване на разпоредбите на чл. 13 и чл.14 от НПК, поради което липсва основание за отмяна на съдебния акт.

По оплакването за допуснато нарушение на закона.

Извън вече обсъдените доводи на жалбоподателя, свързани с авторството на престъплението, релевираното касационно основание е обосновано със съображения за незаконосъобразни изводи на съда относно формата на вината на подсъдимия по отношение на обективно причинения резултат- тежка телесна повреда и настъпила в неин резултат смърт на пострадалия. Върховният касационен съд прие оплакването за основателно.

След направения собствен анализ на събраните от първата инстанция и при проведеното въззивно съдебно следствие доказателства Софийският апелативен съд е приел за установени различни фактически обстоятелства относно характера на причинените телесни увреждания, водели до смъртта на пострадалия А.. Мотивирал е заключение, че подсъдимият е нанесъл удар с юмрук в областта на дясната скула на пострадалия, който е причинил

кръвонасядане на меките тъкани, без нараняване на кожата и е довел до загуба на равновесие на тялото му, последвано от падане върху терена. След като е обсъдил всички заключения на медицинските експертизи, разясненията на вещите лица и протокола за освидетелстване на подсъдимия съдът е счел за доказано от фактическа страна, че закритата черепно-мозъчна травма в областта на дясната очница е получена не от удара с юмрук, а е резултат от падането на пострадалия от височина на собствения му ръст и контакта с терена в тилната област, по т.нар механизъм „контра- ку”. Тази травма е реализирана едновременно с откритата черепно-мозъчна травма в тилната област, като и двете са получени от удара на главата на А. в металния капак на шахтата на уличното платно.

Върховният касационен съд приема, че при така установените нови фактически положения за характера на уврежданията, механизма на причиняването им и причината за смъртта въззивният съд неправилно е приложил материалния закон. Правната теория и съдебната практика трайно приемат, че причиняването на смърт вследствие на умишлено нанесена телесна повреда съставлява специфичен състав на убийство при смесена форма на вината, който съчетава умисъл към по-близкия резултат- телесната повреда и непредпазливост към по-далечния резултат- смъртта на пострадалия. Практиката на ВКС е постоянна за това, че квалификацията на престъплението по чл. 124 ал.1 от НК зависи от вида на умишлено нанесената телесна повреда. Когато обективно е причинена по-лека по степен телесна повреда, от която настъпят по-тежки усложнения или смърт, деецът следва да носи отговорност за причиняване на непредпазлива смърт във връзка с по-лекото телесно увреждане, защото само то е причинено умишлено.

Софийският апелативен съд неправилно е приел от правна страна, че подсъдимият е причинил по непредпазливост смъртта на пострадалия А. в резултат от нанесена тежка телесна повреда, извършена при евентуален умисъл. Изложените доводи в подкрепа на тезата, че нанасяйки удара в лицето на пострадалия подс. Б. е целял да причини един вид телесна повреда /лека телесна повреда/, но е допускал настъпването и на по-тежкото телесно увреждане не могат да бъдат споделени. Възприетото по фактите разкрива, че ударът в лицето на пострадалия А. му е причинил кръвонасядане. В нанасянето на този удар се изразява осъществяването на изпълнителното деяние и

неговият резултат е нанасянето на лека телесна повреда. Този резултат е съзнаван и желан от подсъдимия. Последващото залитане на А. и падането му върху терена, довело до фаталния удар на главата върху ръба на металния капак на шахтата, реализираната тежка черепно-мозъчна травма и последвалата смърт не е съзнаван резултат от подсъдимия. Към този по-тежък междинен резултат /тежката телесна повреда/, както и по отношение на далечния резултат- смъртта на пострадалия, касаторът е действал при непредпазлива форма на вината. Затова ВКС прие, че извършеното от подсъдимия деяние реализира от обективна и субективна страна състава на престъплението по чл. 124 ал.1 пр.3 от НК, поради което искането на жалбоподателите за преквалификация на деянието е основателно.

По оплакването за явна несправедливост на наказанието.

Преквалификацията на деянието като престъпление по чл. 124 ал.1 пр.3 от НК, чиято наказуемост е значително смекчена по силата на закона, налага произнасяне и за обема наказателна принуда, която касаторът следва да търпи. Данните по делото разкриват, че подс. Б. е личност с ниска степен на обществена опасност. Той е неосъждан млад човек, с изключително положителни характеристични данни. Професионално се занимава с футбол, като приложените по делото писмени доказателства от различни професионални футболни клубове разкриват качествата му на дисциплиниран, трудолюбив, стриктен и отговорен към поставените му задачи човек, с изявени лидерски позиции. Налице са и данни за ангажираността на касатора в икономическия живот в страната. Той е собственик и управител на търговско дружество, работещо по програми на МТСП, ДФ"Земеделие" и Агенцията по заетостта. При индивидуализацията на наказанието не може да се пренебрегне и провокативното поведение на самия пострадал, довело до възникване на конфликта. Развитието на събитията след това и ескалацията на противопоставянето между пострадалия и подсъдимия, приключила с фаталния удар, разкрива сравнително по-активната роля и упоритостта на Б. в желанието му да накаже А. и се оценява като завишаващо обществената опасност на извършеното. Поради това касационният състав не прие наличие на основанията по чл. 55 от НК и прецени, че следва да индивидуализира наказанието лишаване от свобода под средния размер на предвиденото в

закона, а именно две години лишаване от свобода. Налице са и предпоставките за приложение на института на условното осъждане. Оценявайки причините и начина на извършване на престъплението, смекчаващите отговорността на подсъдимия обстоятелства и липсата на други противообществени прояви, както и процесуалното му поведение по време на наказателното производство ВКС прие, че за поправянето и превъзпитанието му не се налага изолиране в пенитенциарно заведение, а отлагане на изтърпяването на наказанието за максималния по закон изпитателен срок.

В жалбата на подсъдимия е отправено искане за намаляване на размера на присъденото обезщетение. Същото е немотивирано, поради което касационният състав не счита за необходимо да го обсъжда.

Като взе предвид така изложените съображения и на основание чл. 354 ал.2, т.2 и т.3 от НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И :

ИЗМЕНЯ решение № 257/ 25.06.2018 г. по внохд № 180/18 г. на Софийския апелативен съд, като ПРЕКВАЛИФИЦИРА деянието, извършено от подсъдимия Б. Й. Б. от престъпление по чл. 124 ал.1 пр.1 от НК в престъпление по чл. 124 ал.1 пр.3 от НК.

НАМАЛЯВА размера на наказанието от четири на ДВЕ ГОДИНИ лишаване от свобода, като на основание чл. 66 ал.1 от НК ОТЛАГА изтърпяването му за срок от ПЕТ години.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата му част.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: